

KR.0002.9.2024

Posiedzenie Rady NCN 9-10 października 2024 r.

Miejsce posiedzenia:

Narodowe Centrum Nauki
Kraków, ul. Twardowskiego 16

W dniach 9-10 października 2024 r. odbyło się kolejne posiedzenie Rady Narodowego Centrum Nauki (NCN). W pierwszym dniu spotkania Rada pracowała w ramach Komisji Odwoławczej, Komisji ds. regulaminów i procedur, Komisji ds. oceny efektów działalności NCN oraz Komisji głównych Rady NCN: Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce (HS), Nauk Ścisłych i Technicznych (ST) oraz Nauk o Życiu (NZ). Posiedzenie plenarne Rady NCN miało miejsce następnego dnia, 10 października br.

Kluczowym punktem obrad było omówienie spraw związanych z budżetem NCN, zaplanowanym w projekcie ustawy budżetowej państwa na rok 2025 oraz związanych z tym decyzji dotyczących organizacji konkursów w 2025 r. Ustalono także wysokość nakładów finansowych na konkursy, które będą rozstrzygane w najbliższym czasie. Rada doceniła działania dyrekcji NCN oraz środowiska naukowego, które apelowały o zwiększenie finansowania agencji. W wyniku tych działań przyznano dodatkowe 50 mln zł na działalność Centrum. Biorąc pod uwagę, że z wnioskowanych 300 mln zł budżet NCN na rok 2025 został zwiększony jedynie o 50 mln zł, Rada wstępnie zdecydowała (11 głosów „za”, 5 głosów „przeciw”, 4 głosy „wstrzymujące”), że konkurs MAESTRO będzie ogłaszany raz na dwa lata. W związku z wynikiem głosowania, konkurs ten zostanie ogłoszony w 2025 r., a kolejna jego edycja dopiero w 2027 r. Informacja o przyznaniu dodatkowych środków finansowych pozwoliła Radzie także na działania mające na celu zwiększenie prognozowanego wskaźnika sukcesu w bieżących edycjach konkursów OPUS i PRELUDIUM. [Uchwałą nr 102/2024](#) (21 głosów „za”) Rada NCN zwiększyła o 150 mln zł nakład finansowy na konkurs OPUS 27 do wysokości 600 mln zł, przeznaczając na realizację projektów badawczych finansowanych w ramach tych konkursów ponad 87 mln zł w HS, blisko 232 mln zł w ST oraz ponad 281 mln zł w NZ. Przyjmując [uchwałą nr 103/2024](#) (21 głosów „za”), Rada NCN zwiększyła o 20 mln zł również nakład finansowy na konkurs PRELUDIUM 23. Oznacza to, że na realizację projektów badawczych przez osoby rozpoczynające karierę naukową, które nie posiadają stopnia doktora, zostanie przeznaczonych w tym konkursie łącznie 60 mln zł, w tym blisko 15 mln zł w HS, ponad 22 mln zł w ST oraz prawie 23 mln zł w NZ.

W związku z sukcesem polskich zespołów naukowych, które znalazły się na liście projektów rekomendowanych do finansowania w konkursie JPIAMR-ACTION Call 2024 (IMPACT) przeprowadzanego w ramach sieci współpracy Joint Programming Initiative on Antimicrobial Resistance (JPIAMR), Rada NCN [uchwałą nr 104/2024](#) (19 głosów „za”, 1 głos „wstrzymujący”) zwiększyła wysokość środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów przez polskie zespoły badawcze. Oznacza to, że możliwe będzie sfinansowanie wszystkich zwycięskich polskich projektów badawczych w tym konkursie.

W trakcie obrad Rada NCN omówiła również zmiany w warunkach oraz regulaminie przeprowadzania konkursu MINIATURA na działania naukowe oraz [uchwałą nr 101/2024](#) (19 głosów „za”, 1 głos „przeciw”, 1 głos „wstrzymujący”) przyjęła regulamin nowej inicjatywy

MENTORING NCN, mającej na celu wsparcie osób realizujących działania naukowe w przygotowaniu przyszłego projektu, planowanego do złożenia w konkursach na projekty badawcze. Mentoring będzie można zaplanować w konkursie MINIATURA od 2025 r., a celem programu jest uzyskanie merytorycznego wsparcia od mentora w przygotowaniu projektu badawczego. Centrum utworzy bazę mentorów, do której będą mogli zapisać się kierownicy projektów finansowanych w ramach konkursów MAESTRO, OPUS, SONATA BIS, SONATA oraz laureaci konkursów międzynarodowych i konkursów ERC. Baza będzie aktywna od 4 listopada br.

Rada NCN zapoznała się z wynikami naboru wniosków w konkursach MAESTRO 16 i SONATA BIS 14, ogłoszonych 17 czerwca 2024 r., do których złożono łącznie 488 wniosków, w tym 419 w konkursie SONATA BIS 14 i 69 w MAESTRO 16. [Uchwałą nr 106/2024](#) (17 głosów „za”) Rada NCN wybrała Zespoły Ekspertów do oceny wniosków złożonych w tych konkursach, do których zaproszono prawie 100 ekspertów z Europy.

W trakcie posiedzenia wiele uwagi poświęcono również dyskusji na temat problemów związanych z funkcjonowaniem zasad otwartego dostępu do publikacji upowszechniających wyniki badań finansowanych ze środków NCN. W trakcie dyskusji Rada wskazała, że mimo przedłużenia przez Dyrektora NCN terminu obowiązywania złagodzenia regulacji w tym zakresie, brak możliwości swobodnego publikowania w prestiżowych czasopismach subskrypcyjnych i hybrydowych, jeśli wydawca nie zgadza się na publikację tzw. preprintów, nie został rozwiązany, a środki przeznaczone na pokrycie kosztów publikacji są obecnie niewystarczające. W głosowaniu wstępnym, Rada większością głosów wypowiedziała się za wyjściem NCN z Planu S i zdecydowała, że dyskusja na ten temat będzie kontynuowana po opracowaniu szczegółowej analizy korzyści i ryzyk wynikających z ewentualnego wyjścia NCN z koalicji. Omówiono również zasady oceny raportów końcowych z realizacji projektów badawczych finansowanych ze środków NCN, w kontekście zobowiązania kierownika projektu do zamieszczania publikacji wyników badań w wydawnictwach o zasięgu międzynarodowym. Członkowie Rady rozmawiali na temat pracy Zespołów Ekspertów wybieranych do rozliczania przyznanych przez NCN środków, wskazując na konieczność powołania całkowicie nowych Zespołów Ekspertów, a przy rozliczeniu grantu NCN uelastycznienia interpretacji ustawowego terminu „wydawnictwa o zasięgu międzynarodowym” bez przyjmowania ścisłej definicji lub wykazu wydawnictw. Przedstawiono również propozycję nowego Regulaminu działania Rady NCN i dyskutowano jego zapisy, dotyczące w szczególności konfliktu interesów członka Rady. W związku z wieloma wątpliwościami w zakresie szczegółowości zapisów jak i konsekwencji ich zastosowania, Rada postanowiła kontynuować prace w tym zakresie, a Regulamin przyjąć na listopadowym posiedzeniu.

Na zakończenie Rada NCN zapoznała się z wynikami konkursu BiodivNBS "Nature-based solutions for biodiversity, human well-being and transformative change", przeprowadzanego wspólnie z Europejskim Partnerstwem na rzecz Bioróżnorodności Biodiversa+. Omówiono także aktualną sytuację związaną z realizacją programu DIOSCURI, który dotyczy centrów doskonałości naukowej, jest realizowany przez NCN wspólnie z Towarzystwem Maxa Plancka i finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych Republiki Federalnej Niemiec.

Prof. dr hab. n. med. Anetta Undas
Przewodnicząca Rady
Narodowego Centrum Nauki
/– podpisano cyfrowo/